

SCI-CONF.COM.UA

MODERN SCIENCE: INNOVATIONS AND PROSPECTS

**ABSTRACTS OF VII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
APRIL 3-5, 2022**

**STOCKHOLM
2022**

MODERN SCIENCE: INNOVATIONS AND PROSPECTS

Proceedings of VII International Scientific and Practical Conference

Stockholm, Sweden

3-5 April 2022

Stockholm, Sweden

2022

ARCHITECTURE

21. *Polshchikova N., Tanirverdiiev A., Marceniuk O., Shalamova K., Stashenko M.* 103
ON THE ISSUE OF LANDSCAPE DESIGN
22. *Соколова А. В.* 108
ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРАНЖЕРЕЙНИХ КОМПЛЕКСАХ (НА ПРИКЛАДІ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ)

PEDAGOGICAL SCIENCES

23. *Бабій О. Ю.* 115
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ФАКТОРИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРОМОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-МОВОЗНАВЦІВ
24. *Гетманець Н. Ю.* 119
АКТУАЛІЗАЦІЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЯК ПЕРЕДУМОВА ФОРМУВАННЯ ЇХ ЛІДЕРСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ
25. *Ігнатенко В. Д.* 123
ПОНЯТТЯ НАВЧАЛЬНО-СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ
26. *Пакулин С. Л., Перебейнос В. Б., Феклистова И. С., Пакулина А. С.* 128
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРОЦЕССА ТАКТИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ ДЗЮДОИСТОВ В УСЛОВИЯХ ПОВЫШЕНИЯ ЗРЕЛИЩНОСТИ ДЗЮДО
27. *Попович Л. М.* 136
ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКЕ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ РІЗНИХ ТИПІВ ТА ПІДПОРЯДКОВАНOSTІ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ
28. *Сергієнко О. М.* 140
ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МЕРЕЖЕВОЇ АКАДЕМІЇ CISCO У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС КОЛЕДЖУ ЯК СОСТАВНА ЧАСТИНА ФАХОВИХ ПРЕДМЕТІВ ІТ
29. *Скоромная М. В., Набокова Т. В.* 145
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ТРИВОЖНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО І ПІД ЧАС КАРАНТИНУ
30. *Халецька К. В.* 151
ПЕДАГОГІЧНА ПРОГНОСТИКА У РАКУРСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ
31. *Шевченко С. М.* 155
АНАЛІЗ НАКАЗУ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПОРЯДКУ ЗАРАХУВАННЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ДО СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ, ЇХ ВІДРАХУВАННЯ, ПЕРЕВЕДЕННЯ ДО

ПОНЯТТЯ НАВЧАЛЬНО-СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Ігнатенко Вікторія Дмитрівна,
кандидат педагогічних наук, доцент
Білоцерківський національний аграрний університет
Україна

Основною ідеєю публікації є нагальна потреба в умовах стрімкого розвитку вимог до професії перекладача навчити студентів адаптуватися до ситуації та потреб сучасного ринку перекладацьких послуг. Основним інструментом для досягнення успіху у підготовці спеціаліста у даному контексті є врахування особливостей формування навчально-стратегічної компетентності майбутнього перекладача, опис та особливості стратегій, які стосуються саме перекладацької діяльності.

Ключові слова: перекладач, переклад, навчально-стратегічна компетентність, стратегії

Підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» на сьогодні є актуальною і затребуваною з огляду на важливість інтернаціоналізації вищої освіти загалом та процесів глобалізації та дигіталізації, сфера поширення яких постійно збільшується у світі та Україні зокрема. Тому важливим аспектом підготовки майбутніх перекладачів є саме зміст навчання, який має актуалізуватися відповідно до потреб стейкохолдерів, ринку праці та сучасних орієнтирів філологічної та педагогічної наук, а отже однією з основних вимог до фахівця з перекладу є вміння адаптуватися та постійно удосконалюватися. Така тенденція у підготовці майбутніх перекладачів є актуальною і з огляду на проблему неперервної освіти, яка пов'язана з постійним розвитком та самовдосконаленням, яких вимагає професія перекладача. Таку гнучкість та адаптивність для майбутньої

професійної діяльності перекладу, крім усього іншого, забезпечить сформованість навчально-стратегічної компетентності, яка буде відігравати важливу роль і займати значне місце у змісті освітнього процесу, беручи участь у формуванні як мовних, так і мовленнєвих компетентностей перекладача. Відповідно предметний зміст навчання письмового науково-технічного перекладу має різні тлумачення щодо своєї наповненості (Стрілець, 2016), проте незмінною є думка про наявність навчально-стратегічної компетентності у її складі (L. F. Bachman, E. Berard, M. Breen, M. Canale, C. N. Candlin, J. A. van Ek, S. Savington, M. Swain та ін.), адже навчально-стратегічна компетентність дотична до усіх компонентів міжкультурної комунікативної компетентності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій доводить, що термін «навчально-стратегічна компетентність» уперше було описано в роботах М. Canale та М. Swain ще на початку 80-х років [5] та було визначено ними як «досконале володіння стратегіями вербального та невербального спілкування, які можуть бути задіяними, щоб компенсувати зрив у ньому, викликаний наявними умовами ситуації спілкування, що його обмежують, або недосконалою компетентністю співрозмовників в одній або декількох сферах комунікативної компетентності, і задля підвищення ефективності процесу спілкування» [5]. Відповідно, першими навчально-стратегічна компетентність стали досліджувати зарубіжні науковці (L. F. Bachman, E. Berard, M. Breen, M. Canale, C. N. Candlin, J. A. Van Ek, S. Savington, M. Swain та ін.), які не виокремлюють у структурі навчально-стратегічної компетентності окремо навчальну й стратегічну компетентності.

Проаналізувавши тлумачення поняття «навчально-стратегічна компетентність» сучасні дослідники розглядають тією чи іншою мірою цей термін через призму визначення, яке було сформульоване І. П. Задорожною на основі ідей С. Ю. Ніколаєвої. Отже, навчально-стратегічна компетентність – це здатність студента самостійно користуватися раціональними прийомами розумової праці, стратегіями оволодіння мовленнєвими, лінгвосоціокультурними і мовними компетентностями, самостійно

вдосконалюватися в міжкультурному спілкуванні на основі рефлексивної самооцінки результатів власної пізнавальної діяльності [1].

У контексті підготовки перекладачів, спираючись на узагальнення стратегій, здійснене О. М. Михайленко [3], до навчальних відносимо метакогнітивні, когнітивні та мнемічні стратегії оволодіння предметним матеріалом, до комунікативних – власне комунікативні стратегії, необхідні для опосередковано перекладацьких ситуацій, стратегії перекладацького читання і письма, а також компенсаторні, соціальні й афективні стратегії. Перекладацькі стратегії, слідом за О. М. Михайленко [3], визначаємо як алгоритми свідомо обраних перекладацьких дій (етапи й способи діяльності перекладача), спрямованих на розв'язання локальних та глобальних проблем перекладу тексту задля досягнення певних перекладацьких цілей, а саме: створення тексту перекладу, адекватного в комунікативно-прагматичному плані тексту оригіналу.

Можна сказати, що навчальна стратегія – це організована, цілеспрямована і регульована послідовність визначених дій, які виконують студенти під час навчальної діяльності, для того щоб навчання стало легшим, більш швидким та ефективним. У той час як комунікативні стратегії – це усвідомлена лінія комунікативної поведінки у конкретній ситуації спілкування, яка використовується для забезпечення спілкування з іншими людьми та подолання труднощів, викликаних недостатністю мовного і соціального досвіду спілкування іноземною мовою.

Серед навчальних стратегій зазвичай виділяють дві групи стратегій в залежності від зорієнтованості на зміст освітнього процес та предмет вивчення, тобто мовний матеріал, - прямі і непрямі [2, 4].

Прямі навчальні стратегії стосуються безпосередньо дій з мовним і мовленнєвим матеріалом. Це стратегії запам'ятовування (або мнемічні) та когнітивні. Вони сприяють формуванню навичок (лексичних, граматичних, фонетичних, орфографічних тощо) і розвитку вмінь (у читанні, говорінні,

аудіюванні та письмі), тобто оптимізують процеси формування мовних і мовленнєвих компетентностей перекладача.

Стратегії запам'ятовування можуть використовуватись як для вивчення мовного матеріалу, наприклад для запам'ятовування нових лексичних одиниць, граматичних правил/винятків, правопису тощо, так і для формування мовленнєвих компетентностей.

Когнітивні стратегії стосуються безпосереднього аналізу і трансформації навчального матеріалу. Вони передбачають відбір навчального матеріалу відповідно до мети навчання, пошук потрібної інформації, визначення головної думки чи ідеї, впізнання й використання формул і зразків, комбінування матеріалу, аналіз виразів (у тому числі контрастивний і зіставний), їх переклад чи інтерпретацію значень, занотовування основного змісту текстів, складання плану, формулювання тез, підготовку і презентацію різного типу повідомлень, підведення підсумків тощо.

Важливість оволодіння цими стратегіями є беззаперечною та має колосальне значення для роботи перекладача, який має адаптуватися до замовлень, які в реальному житті будуть стосуватися різних тем і вимагатимуть кожного разу оволодіння тією чи іншою новою лексикою та пошуком матеріалу відповідно до тематики.

Непрямі стратегії більшою мірою стосуються освітнього процесу. Їх поділяють на соціальні, афективні і метакогнітивні.

Соціальні стратегії передбачають звернення по допомогу чи роз'яснення; запитування з метою уточнення чи підтвердження інформації; вміння пристосовуватись до інших – розвивати розуміння культури, думок і почуттів інших, розуміння культури народу, мова якого вивчається.

Афективні стратегії допомагають знизити тривожність, виступають засобом самозаохочення. Вони передбачають: пониження тривожності за допомогою самонавіювання і медитації; створення позитивних настанов (про можливість виконання завдання; формування здатності йти на «виправданий ризик»; самозаохочення.

Метакогнітивні стратегії включають концентрацію на навчанні, обдумування процесу навчання та його планування (підготовка місця і засобів навчання, визначення конкретних завдань і часу їх виконання), керування процесом навчання, що передбачає вибір відповідних стратегій для виконання завдання, а також самоконтроль і самооцінку результатів навчання.

Список літератури

1. Задорожна І. П. Структура та зміст навчально-стратегічної компетентності майбутніх учителів англійської мови / І.П. Задорожна // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки. – 2013. – Вип. 22. – С. 125-133.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
3. Михайленко О. А. Технологія формування стратегічної компетенції майбутніх перекладачів / О. А. Михайленко // Наукові записки Київського національного педагогічного університету імені М. Драгоманова. Серія: Педагогічні науки. – Київ, 2015. – Вип. 122. – С. 142–150.
4. Олійник Т.О. Особливості формування навчально-стратегічної компетентності / Т. О. Олійник // Іноземні мови. - 2013. - № 4. - С. 9-20.
5. Canale, M. Theoretical basis of communicative approaches to second language teaching and testing / M. Canale, M. Swain // Applied Linguistics. – 1980. – № 1. – P. 27–31.